

Vapaaehtoinen ja syrjimätön puolustus

Vihreiden nuorten asepalvelusmalli
Hyväksytty hallituksen kokouksessa 10.10.2020

Sisällysluettelo

1. Asepalvelusjärjestelmä vaatii uudistamista	1
2. Vihreiden nuorten asepalvelusmalli.....	2
3. Feministisempää toimintakulttuuria puolustusvoimiin	4
4. Asepalvelusmallin kustannukset	6
5. Lakkautetaan siviilipalvelus	7
6. Vaihtoehtoiset asepalvelusmallit.....	8
Ammattiarmeija.....	8
Pienikokoinen ammattiarmeija	8
Kansalais-palvelus	8
Verotus rangaistuksena	9
7. Maanpuolustuksen tulevaisuus	10
Ilmastonmuutos ja luonnonvarojen hupeneminen.....	10
Kyberuhat ja -puolustus	10
Eurooppalainen puolustus-yhteistyö	10
Rauhantyö.....	11

1. Asepalvelusjärjestelmä vaatii uudistamista

Kansalaisten turvallisuuden takaaminen on yksi valtion tärkeimpiä tehtäviä. Nykyisessä asepalvelusjärjestelmässä tasa-arvo ei toteudu eivätkä ihmiset ole yhdenvertaisia lain edessä, vaikka juuri näitä arvoja puolustusvoimien pitäisi suojella. Järjestelmä voidaan korjata kaikkia hyödyttävällä ratkaisulla, joka vaatii toteutuakseen vain poliittista tahtoa.

Vain miehiä koskeva asevelvollisuus asettaa kansalaiset eriarvoiseen asemaan lain edessä. Tämä tosiasia on räikeässä ristiriidassa yhteiskuntamme ydinarvojen kanssa. Nykyjärjestelmä on myös hyvin ongelmallinen totaalikieltäytyjien vankeustuomioiden ja

31 siviilipalveluksen rangaistusluontoisuuden näkökulmasta. Kaiken lisäksi vain miehiä
32 koskevana se ei palvele edes sotilaallista maanpuolustusta parhaalla mahdollisella tavalla.

33
34 Nykyjärjestelmän tapa pakottaa osa kansalaisista osallistumaan sotilaalliseen
35 maanpuolustukseen on hyvin ongelmallinen. Suomen kaltaisessa oikeusvaltiossa myös
36 maanpuolustusratkaisun on perustuttava vapaaseen tahtoon ja oltava ihmisoikeuksia
37 kunnioittava. Suomi on saanut useita huomautuksia ihmisoikeusjärjestöiltä
38 totaalikieltäytyjien vankeustuomioista.

39 Asepalveluksesta on voitava kieltäytyä rangaistuksesta. Yhteiskuntamme puolustus on
40 pakon sijaan taattava muilla keinoin. Maanpuolustusmalli pitää yllä itseään, kun
41 järjestelmä ja sen varjelema yhteiskunta koetaan laajasti oikeudenmukaisiksi ja reiluiksi.

42
43 Puolustusvoimien tulee valikoida yksilöitä palvelukseen halukkuuden ja sopivuuden
44 perusteella mielivallan sijaan. Syrjintä sukupuolen tai esimerkiksi kaksoiskansalaisuuden
45 perusteella on myös suoraan vahingollista maanpuolustukselle, kun ihmisiä jää ilman
46 järkeviä perusteita asepalvelusjärjestelmän ulkopuolelle. Syrjintää tapahtuu myös
47 lainsäädännön ulkopuolella. Kaikenlaiseen syrjivään kulttuuriin ja toimintatapoihin on
48 puututtava, niin myös puolustusvoimissa.

49 Moninainen eri yhteiskuntaluokkien edustajista koostuva reserviläisarmeija on Suomen
50 oloissa hyvä tapa järjestää maanpuolustus. Se jakaa vastuuta demokraattisesti yhteiskunnan
51 kaikkiin kerroksiin luoden tietoa, ymmärrystä ja osallistavuutta käytännön
52 puolustuspoliitikasta.

53 Valikoivat kutsunnat on ulotettava koskettamaan koko ikäluokkaa. Ennakkoseulonnessa
54 palvelukseen ohjataan soveltuvimmat ja motivoituneimmat yksilöt. Mielipiteen- ja
55 omatunnonvapautta kunnioittavassa maassa palveluksesta kieltäytymisestä ei tule rangaista
56 millään tavalla.

57 Tässä pamfletissa sana varusmies on korvattu sukupuolineutraalilla sanalla varussotilas.

58 **2. Vihreiden nuorten asepalvelusmalli**

59 Vihreiden nuorten asepalvelusmalli uudistaa Suomen asepalveluksen Vihreiden nuorten
60 arvojen mukaisesti syrjimättömäksi ja vapaaehtoiseksi. Samalla se säilyttää nykymallin
61 hyvät puolet: sotilaallisen suorituskyvyn ja kustannustehokkuuden. Moniin Vihreiden
62 nuorten mallin uudistuksiin voidaan nykytilanteessa siirtyä nopeallakin aikataululla.

63 Valikoivat kutsunnat ulotetaan koko ikäluokkaan, jolloin kutsuntavelvollisuus tarkoittaisi
64 käytännössä ennakkotietolomakkeen täyttämistä. Palveluksesta olisi mahdollista
65 kieltäytyä jo tässä vaiheessa. Siviilipalvelus lakkautetaan tarpeettomana. Nykyään
66 kutsuntojen yhteydessä tehtävä lääkärintarkastus korvataan kaikkien toisen asteen
67 opiskelijoiden terveystarkastuksella.

68 Ennakkotietojen perusteella Puolustusvoimat ohjaa varsinaisiin kutsuntoihin sopivimmat
69 ehdokkaat, jotka sijoitetaan aiemman osaamisensa, kykyjensä ja halukkuutensa

70 perusteella yhteen kahdesta koulutuspolusta. Molemmat koulutuspolut sisältävät samat
71 jokaisen sotilaan välttämättömät perustaidot, joiden opetuksessa huomioidaan nykyistä
72 paremmin tuleva tehtävä ja alokkaan kuntotaso. Näistä ensimmäinen tähtää fyysisesti
73 raskaiden tehtävien kouluttamiseen, kuten jääkäri- ja tiedustelutehtäviin. Koulutuspoluista
74 toinen on sisällöltään teknisempi ja sen piirissä on esimerkiksi kybersodankäynnin,
75 kuljetusalan ja tukitoimintojen tehtäviä.

76 Toisen asteen opintoihin sisällytetään kansalaisen kriisitaitojen opintoja, jotka sisältävät
77 esimerkiksi tietoa kokonaisturvallisuudesta, ensiaputaitoja, oikeaoppista varautumista
78 poikkeusoloihin sekä tietoa viranomaisten toiminnasta kriisitilanteessa. Opetukseen on
79 varmistettava riittävät resurssit eikä nykyistä opetusta tule karsia. Oppivelvollisuuden
80 laajetessa toiselle asteelle pyritään varmistamaan, että kaikilla nuorilla sukupuoleen tai
81 taustaan katsomatta on saatavilla ajantasainen tieto asepalvelusta koskevien päätösten
82 tueksi.

83 Palvelukseen astumisen jälkeen voi palveluksen keskeyttää rangaistuksetta ennen valan
84 vannomista (45 palvelusvuorokautta). Tämän jälkeen palveluksen lopettaminen on edelleen
85 mahdollista, mutta palveluksen keskeyttäjä on veloitettu maksamaan korvauksen
86 saamastaan koulutuksesta. Vapautuksen saaneet eivät ole korvausvelvollisia. Palveluksen
87 jatkamista pyritään kuitenkin tukemaan monipuolisesti.

88 Palvelusaika on Vihreiden nuorten mallissa lähtökohtaisesti sama kuin nykyään. Sitä ja
89 palveluksen suorittamista ylipäättään tulee kuitenkin tarkistaa ja kehittää uusien
90 koulutusmenetelmien mukaan. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi palveluksen suorittamista
91 osittain kotoa käsin. Palvelusajalta varussotilaille maksetaan perustuloa. Valtio kattaa
92 palveluksen suorittajien asumiskustannukset.

93 Koulutuksessa kiinnitetään huomiota asepalveluksen suorittajien ymmärryksen
94 kasvattamiseen maanpuolustuksen kokonaisratkaisusta ja omasta paikasta siinä. Sen
95 yhteydessä huolehditaan myös varussotilaiden eettisestä toimintakyvystä, johon kuuluu
96 peruselementtejä sodan etiikasta, rauhankasvatuksesta ja ihmisoikeuksista.

97 Vihreiden nuorten malli perustuu oletukseen asepalvelukseen valmiiden nuorten määrästä,
98 jolla pitäisi pystyä kattamaan suunnilleen nykyisen suuruiset koulutusmäärät. Oletusta
99 puoltavat suomalaisnuorten tutkitusti erittäin korkea maanpuolustustahto sekä
100 varussotilaiden rekrytoiminen koko ikäluokan piiristä. Lisäksi tässä pamfletissa esitetään
101 useita muita keinoja palveluksen houkuttelevuuden parantamiseksi. Vapaaehtoisten määrän
102 takaamiseksi on ensisijaisen tärkeää, että palvelus koetaan merkitykselliseksi ja järjestelmä
103 toimivaksi.

104 Jos vapaaehtoisten määrä asettuu merkittävästi nykytason alapuolelle, voidaan sotilaallista
105 suorituskykyä ylläpitää esimerkiksi vuodeksi tai kahdeksi kerrallaan värvätyistä
106 sopimussotilaista muodostetuilla erikoisvalmiusyksiköillä. Sopimussotilaat saisivat
107 työpanoksestaan päivärahan sijaan tehtäviään vastaavaa palkkaa. Näiden yksikköjen
108 kokonaisvahvuus olisi korkeintaan muutamia tuhansia. Niiden varustus ja toimintavalmius
109 olisivat tavanomaista korkeatasoisempia ja ne olisivat valmiita reagoimaan tarvittaessa
110 hyvin nopeasti monenlaisiin uhkiin. Rauhanaikana erikoisvalmiusyksiköt voisivat toimia

111 muiden viranomaisten tukena virka-aputehtävissä ja niiden piiristä voitaisiin värvätä
112 henkilöstöä myös Suomen kansainvälisten operaatioiden tarpeisiin. Yksiköillä ei ole korvata
113 reserviläisarmeijaa.

114 Suomen puolustus voidaan tulevaisuudessa rakentaa yhä enemmän kansainvälisen
115 ulottuvuuden varaan. Suomen on syvennettävä puolustusyhteistyötään pohjoismaisten ja
116 eurooppalaisten kumppanien kanssa. Tiivis Euroopan unionin laajuinen
117 puolustusyhteistyö tukisi myös nykyistä pienikokoisemman varussotilaista rakennetun
118 armeijan ratkaisua. Pidemmällä aikatahtaimella Suomen puolustus voitaisiin toteuttaa osana
119 eurooppalaista kokonaisratkaisua, osana Euroopan unionin puolustusvoimia. Se olisi
120 monessa mielessä optimaalinen ratkaisu, joka tarjoaisi säästöjen lisäksi vankat turvatakuut.
121 (Ks. luvusta Maanpuolustuksen tulevaisuus)

122 Asepalveluksessa tulee ottaa vahvemmin huomioon myös ympäristöarvot,
123 kasvihuonekaasupäästöjä tulee vähentää myös puolustusvoimissa esimerkiksi siirtymällä
124 kohti vegaanista ruokavaliota sekä investoimalla vähäpäästöiseen kalustoon. Myös
125 roskaamiseen ja maankäyttöön tulee kiinnittää huomiota. Maanpuolustuksen tulevaisuus -
126 kappaleessa avataan tarkemmin ilmastonmuutoksen aiheuttamia uhkakuvia Suomelle.
127

128 **3. Feministisempää toimintakulttuuria** 129 **puolustusvoimiin**

130 Suomen Puolustusvoimissa ja ihmisten maanpuolustukseen liittyvissä mielikuvissa esiintyy
131 edelleen monia vanhentuneita käsityksiä siitä, mitä tulee esimerkiksi sukupuolten välisiin
132 eroihin ja asepalveluksen tarkoitukseen. Puolustusvoimien tarkoitus ei ole vanhan sanonnan
133 mukaan tehdä "pojista miehiä". Vaikka palvelusta on kehitetty vastaamaan paremmin tätä
134 päivää, tämä työ ei ole vielä valmista. Nykymuotoisen asepalveluksen vaikutus ihmisten
135 asenteisiin ja vallitsevaan kulttuuriin ilmenee aiheen ympärillä käytävässä keskustelussa.

136 Sukupuolten sisällä löytyy enemmän eroja kuin niiden välillä, joten ei ole perusteltua asettaa
137 vain yksi sukupuoli palvelukseen, vaikka tämä sukupuoli olisikin ryhmätason vertailussa
138 esimerkiksi fyysisesti jotain muuta ryhmää vahvempi. Yksilötason erot ovat liian suuria
139 tämänkaltaiseen yleistykseen. Yksilön taitojen ja osaamisen korostaminen pitää ottaa
140 vahvemmin mukaan Puolustusvoimien kulttuuriin sukupuolten erojen korostamisen sijaan.

141 Jotta vapaaehtoinen palvelus tavoittaisi mahdollisimman monet tulee Puolustusvoimien
142 tarkastella kuntoisuusluokkia ja varmistaa että yksittäiset terveydelliset syyt, kuten
143 esimerkiksi diabetes, eivät muodosta kategorista estettä palveluksen suorittamiselle.
144 Asepalvelus ei kuitenkaan ole oikeus joka mahdollistetaan kaikille vaan kriteerien on oltava
145 tarkoituksenmukaiset ja samat kaikille. Samoin kuntotestirajoja on tarkasteltava sen
146 suhteen syrjivätkö ne tiettyjä kehollisia ominaisuuksia vai mittaavatko ne aidosti
147 tarvittavia taitoja.

148 Suurin osa palveluksen keskeyttäneistä lähtee ensimmäisen kuukauden aikana ja puolet
149 näistä keskeytyksistä tapahtuu mielenterveydellisistä syistä. Valikoivassa asepalveluksessa
150 keskeyttämisprosentin pienentäminen on tärkeää tehokkaan puolustuksen takaamiseksi.
151 Varusotilaiden henkiseen hyvinvointiin panostetaan ja mielenterveyden palvelut ovat
152 kattavat ja saavutettavat kaikissa joukko-osastoissa. Yksi keino keskeyttämisen
153 ehkäisemiseen voisi myös olla kielikurssien (palveluksessa tarpeellinen kieli ja sanasto)
154 järjestäminen alokkaille, joiden kielitaito ei ole riittävällä tasolla.

155 Puolustusvoimat on turvallisuusviranomaisen muiden joukossa. Koulutuksen ja
156 palveluksen asenneilmapiirin tulisi siis vastata asiallista viranomaisympäristöä.
157 Palveluspaikkaa voidaan varusotilaidenkin näkökulmasta verrata työpaikkaan.
158 Esihenkilöiltä ja kollegoilta on perusteltua odottaa asiallista ja kunnioittavaa kohtelua ja
159 kielenkäyttöä. Militarismi ja kiihkoilu eivät kuulu Suomen turvallisuusviranomaisten
160 toimintaan.

161 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskoulutusta on kehittävä kaikilla puolustusvoimien tasoilla,
162 etenkin johtajakoulutuksessa. Puolustusvoimissa pitää olla ehdoton nollatoleranssi syrjivälle
163 kielenkäytölle ja sukupuolittunutta kielenkäyttöä tulee tarkastella. Lisäksi tulisi tarkastella
164 asenteita ja oletuksia, jotka kohdistuvat niin palveluksen suorittaviin, siviileihin kuin
165 mahdollisiin vihollisiin. Puolustusvoimien tulisi myös heijastaa Suomen väestön rakennetta
166 mahdollisimman hyvin esimerkiksi sukupuolijakauman ja vähemmistöjen osallistumisen
167 kautta. Lisäksi Puolustusvoimien tarjoamien varusteiden tulee ottaa laajemmin huomioon
168 erilaiset kehot, eivätkä puutteelliset tai epäsopivat varusteet saa asettaa ketään vaaraan tai
169 aiheuttaa loukkaantumisriskiä.

170 Saman yksikön varusotilaat tulee sijoittaa yhteismajoitukseen ja naisten
171 erillismajoituksesta tulee luopua. Norjassa yhteismajoituksen on todettu parantavan tiedon
172 kulkua sekä vähentävän häirintää. Asepalveluksessa etenkin naisiin ja vähemmistöihin
173 kohdistuvaa syrjintää tulee kitkeä. On tärkeää kehittää myös miehiin kohdistuvien oletuksien
174 ja stereotyyppien tunnistamista ja niihin puuttumista. Häirintätilanteisiin tulee aina puuttua
175 tarvittavalla vakavuudella sekä kehittää riskittömiä matalan kynnyksen anonyymejä kanavia,
176 joihin voi ilmoittaa kaikilla tasoilla tapahtuvasta häirinnästä, syrjivästä kulttuurista tai
177 toimintatavoista. Näihin tapauksiin pitää myös puuttua mahdollisimman tehokkaasti ja
178 nopeasti.

179 Jotta vapaaehtoinen puolustus koettaisiin aidosti syrjimättömäksi ja kaikkia osallistavaksi
180 on Puolustusvoimien huomioitava ihmisten moninaisuus viestinnässään sekä
181 markkinoinnissaan. Yhteiskunnallisessa keskustelussa on tärkeää huomioida
182 asepalveluksen merkitys etenkin siirryttäessä vapaaehtoiseen malliin. Palveluksen
183 suorittamisen hyödyllisyyttä tulisi lisätä mahdollistamalla asepalveluksessa opittujen
184 taitojen parempi hyödyntäminen opinnoissa ja työelämässä.

185 Vihreät nuoret ovat ajaneet pitkään valtion ja kirkon erottamista toisistaan. Sotilaspappi-
186 instituutio lakkautetaan ja sen sijaan varusotilaiden sosiaalisista, henkisistä ja
187 hengellisistä tarpeista huolehditaan sekulaaristi. Varuskunnissa on tunnustukseton
188 hiljainen tila rukoiluun ja hiljentymiseen. Uskonnolliset tilaisuudet järjestetään
189 pääsääntöisesti varuskuntien ulkopuolella ilman puolustusvoimien osallistumista.
190 Mielenterveyspalveluille sekä eettis-moraaliselle tuelle on tarvetta asepalveluksen aikana,

191 mutta nämä palvelut tulee tuottaa tunnustuksettomasti siten, että ne ovat kaikkien
192 varussotilaiden käytössä riippumatta heidän uskonnollisesta taustastaan. Samoin myös
193 valatilaisuus sekä muut juhlatilaisuudet tulee järjestää tunnustuksettomasti.

194 **4. Asepalvelusmallin kustannukset**

195 Vapaaehtoisuuteen pohjaava asepalvelusjärjestelmä on kustannustehokas vaihtoehto
196 maanpuolustuksen toteuttamiseksi. Esimerkiksi ammattiarmeijan kustannukset olisivat
197 huomattavasti korkeammat (ks. vertailu alla) ja mallin mahdollisuudet vastata nykyisiin
198 tarpeisiin ovat kyseenalaiset. Ruotsissa 2010-luvulla kokeiltu ammattiarmeija ajautui
199 vaikeuksiin muun muassa rekrytointiongelmien vuoksi. On vaikea nähdä, miten malli voisi
200 toteutua Suomessa ilman vastaavia ongelmia.

201 Vihreiden nuorten malli on monin tavoin yhteneväinen nykymallin kanssa. Koska
202 koulutusmäärät ja kenttäarmeijan koko pysyvät uudessa mallissa pitkälti samoina, ovat
203 mallin kustannukset samaa suuruusluokkaa nykyisen mallin kustannusten kanssa.
204 Kuitenkin uudistuksen toteutusvaiheessa on välttämätöntä budjetoida sille riittävät
205 määrärahat.

206 Kaikille kansalaisille maksettava perustulo olisi kaikista kestävin tapa huolehtia
207 asepalveluksen suorittajien toimeentulosta. Ennen perustuloon siirtymistä on päivärahoja
208 korotettava kohtuulliselle tasolle sekä tuloarvoja nostettava. Korotukset voidaan osittain
209 rahoittaa siviilipalveluksen alasajosta ja kutsuntojen pienentämisestä seuraavilla
210 maltillisilla säästöillä.

211 Kuten nykymallissa, vapaaehtoisuuteen pohjautuvassa Vihreiden nuorten mallissa
212 asepalveluksen suorittajien saama tuki ja rahallinen korvaus voidaan ajatella sosiaaliturvan
213 kaltaiseksi eikä esimerkiksi palkaksi. Sen tarkoituksena on minimoida yksilölle
214 asepalveluksesta aiheutuvia haittoja. Vihreiden nuorten mallissa päivärahat ovat kaikille
215 sukupuolille samansuuruiset ja Puolustusvoimat vastaa palveluksen suorittajille
216 tarpeellisesta varustuksesta. Päivärahan taso määräytyy nykymallin tavoin palveluksen
217 keston mukaan.
218

	nykymalli	vapaaehtoinen palvelus	ammattiarmeija
henkilötyövuodet	27 000	27 000	60 000
materiaalikustannukset	800 milj. €	800 milj. €	1 500 milj. €
palkkakulut	800 milj. €	800 milj. €	2 300 milj. €
muut kulut	1 600 milj. €	1 600 milj. €	1 600 milj. €
suorat kulut yht.	3 200 milj. €	3 200 milj. €	5 400 milj. €

219

220 Eri mallien kulut perustuvat Puolustusministeriön hallinnonalan 2020 [talousarvioon](#) sekä
221 Puolustusministeriön [Suomalainen asevelvollisuus](#)-raportissa (2010) käytettyihin
222 kustannusarvioihin ([Honkatukia 2010](#)). Henkilötyövuodet on laskettu Puolustusvoimien
223 ilmoittaman henkilöstövahvuuden (12 000) lisäksi 20 000 vuosittain palveluksen loppuun
224 suorittavalla varussotilaalla, joiden keskimääräinen palvelusaika on noin 9 kuukautta.

225 **5. Lakkautetaan siviilipalvelus**

226 Kun asepalveluksesta kieltäytymisestä ei rangaista, ei myöskään nykyisen muotoiselle
227 siviilipalvelukselle ole tarvetta. Nykyinen siviilipalvelus ei toimi osana maanpuolustusta,
228 vaan enemmänkin rangaistuksena asepalveluksesta kieltäytymisestä, mikä voidaan nähdä
229 sen pitkästä kestosta ja siitä, kuinka huonosti siviilipalvelukseen osallistuvien osaamista
230 hyödynnetään erilaisissa rauhanajan kriiseissä. Kuten koronaviruspandemia osoitti,
231 rauhanajan kriisitilanteissa hyödynnetään pääsääntöisesti varussotilaita eikä
232 siviilipalveluksen suorittavia. Siviilipalveluksen suorittaminen ei tue Suomen selviytymistä
233 kriisin aikana, vaan lähinnä tarjoaa työvoimaresurssia mm. julkisen ja kolmannen sektorin
234 työpaikoille sekä siviilipalvelusvelvollisille keinon kartuttaa osaamistaan omalla alallaan.

235 Vaikka siviilipalvelus on hyödyllinen kokemus monille, ei sen tuottama hyöty ole kuitenkaan
236 perusteltua valtion turvallisuusnäkökulmasta. Asepalvelusta tai siviilipalvelusta ei voida
237 kestävästi perustella niiden toissijaisilla hyödyillä, kuten kutsuntojen lääkärintarkastuksilla
238 tai opituilla työelämätaidoilla. Perusteiden on löydettävä järjestelmän ensisijaisesta
239 tarkoituksesta eli maanpuolustuksesta. Jos nykymalliin liittyvät toissijaiset hyödyt katsotaan
240 tärkeiksi, on ne tarjottava muilla keinoilla.

241 Siviilipalveluksen koulutusjakso kestää vain neljä viikkoa. Jos siviileillä on tarvetta
242 tiettyjen kriisiajan taitojen hallintaan, tulee nämä taidot opettaa kaikille kansalaisille
243 osana esimerkiksi toisen asteen opintoja. Rauhanajan kriisinhallinnassa viranomaisia
244 avustavat varussotilaat, kuten nykyäänkin. Varussotilaat ovat valmiiksi koottuina samoille
245 kasarmeille ja heidän päiväohjelmaansa on helpompi muuttaa tarvittaessa kuin hajalleen
246 sijoitettujen siviilipalvelushenkilöiden. Koulutettujen ammattilaisten, esimerkiksi poliisin
247 tai pelastuslaitoksen, tulisi olla johdossa ei-sotilaallisissa kriisitilanteissa sekä ohjeistaa
248 saamiaan apujoukkoja

249 Jos siviilipalvelus päätetään kuitenkin säilyttää osana maanpuolustusta, on sitä kehitettävä
250 seuraavilla tavoilla, jotka parantaisivat siviilipalveluksen yhdenvertaisuutta ja sen
251 suorittavien oikeuksia.

- 252 1. Siviilipalveluksen kesto on lyhennettävä vastaamaan asepalveluksen minimikesto
- 253 2. Kutsuntoja on kehitettävä siihen suuntaan, että asepalvelus ja siviilipalvelus ovat
254 yhdenvertaisesti esillä
- 255 3. Siviilipalveluksen ja asepalveluksen suorittajien edut tulee yhdenmukaistaa ilman,
256 että kummankaan etuja heikennetään nykytilanteeseen verrattuna.
- 257 4. Siviilipalveluksen koulutusta tulisi sijoittaa kattavasti ympäri Suomea ja
258 koulutuksen suorittamista tulee tehostaa.

259 5. Siviilipalvelukseen suoraan hakeutuminen on mahdollista sukupuolesta riippumatta
260

261 **6. Vaihtoehtoiset asepalvelusmallit**

262 ***Ammattiarmeija***

263 Ammattiarmeija voisi joissain oloissa olla toimiva vapaaehtoinen ja syrjimätön vaihtoehto
264 maanpuolustukselle. Siihen liittyy kuitenkin vakavia ongelmia, joiden valossa
265 ammattiarmeijaa ei voida pitää Suomessa kovinkaan kestäväenä ratkaisuna. Esimerkiksi
266 Ruotsissa 2010-luvulla havaittuja vaikeuksia voi pitää hyvällä syyllä mahdollisina myös
267 Suomessa.

268 Taloudellisesti ammattiarmeijaan siirtyminen tarkoittaisi huomattavasti suurempia rahallisia
269 panostuksia asevelvollisuusarmeijaan, tai peruspiirteiltään siihen rinnastettavaan malliin
270 nähden. Nykytasoinen puolustuskyvyn ylläpitäminen vaatisi suurikokoista ammattisotilaiden
271 joukkoa, jonka työpanosta olisi vaikea hyödyntää täysimääräisesti rauhan aikana.
272 Ammattisotilaiden palkkauksen olisi myös oltava kilpailukykyinen, jotta rekrytoiminen voisi
273 ylipäätään onnistua.

274 Rekrytointiin liittyy myös muita ongelmia, kuin vain tavoitellun pääluvun täyttäminen.
275 Nykyisellään puolustusvoimat saa käyttöönsä monenlaisia kykyjä, joista suuri osa jäisi
276 väistämättä ammattiarmeijan ulkopuolelle. Nykyään varusmiehet edustavat kaikenlaisia
277 taustoja ja aatesuuntia, mikä on ehdottomasti nykymallin vahvuus. Suurin osa
278 ammattiarmeijan tehtävistä olisi myös matalan koulutustason miehistötehtäviä, joten
279 maanpuolustusvastuu kasautuisi potentiaalisesti alempiin sosioekonomisiin luokkiin.
280 Nykyisenkaltainen ratkaisu jakaa vastuuta maanpuoluksesta laajasti, tuoden
281 turvallisuuspolitiikkaa lähemmäksi koko väestöä.

282 ***Pienikokoinen*** 283 ***ammattiarmeija***

284 Useissa vaihtoehtoisissa malleissa (Vihreä miesliike, Sadankomitea) on ehdotettu
285 pienikokoiseen ammattiarmeijaan ja vapaaehtoiisiin perustuvia ratkaisuja. Useat näistä
286 malleista on kuitenkin laadittu ennen vuonna 2014 käynnistynyttä Ukrainan sotaa, joka
287 muistutti katkeralla tavalla Itä-Euroopan turvallisuuspoliittisista realiteeteista. Ukrainan
288 kriisi osoitti Euroopan maille kansallisen puolustuksen merkityksen alueellisen
289 koskemattomuuden turvaamisessa. Pienimuotoisempien mallien kyky vastata koko
290 Suomen maanpuolustuksellisiin tarpeisiin on kyseenalainen. Vihreiden nuorten mallissa
291 puolustuskyky sen sijaan pyritään säilyttämään nykyisellä tasolla.

292 ***Kansalais-*** 293 ***palvelus***

294 Kansalaispalvelus kuulostaa helposti kansallisromanttiselta ajatukselta, jossa kaikki
295 kansalaiset kantavat kortensa kekoon maamme eteen. Tosielämässä kyseessä on kuitenkin
296 kallis ja turha lisäkoulutus, jonka hyöty olisi vähäinen.
297 Tarkastellaan asiaa ensin tilanteessa, jossa Suomi joutuisi puolustamaan itseään
298 sotilaallisesti. Siviiliväestöstä suurin osa ei tule osallistumaan sotatoimiin vaan ylläpitää
299 yhteiskunnan rakenteita parhaansa mukaan. Väestönsuojelu järjestetään
300 poikkeusoloissakin viranomaisjohtoisesti.

301 Esitetyissä malleissa koulutus kestäisi noin kolme kuukautta. Vaihtoehtoiskustannus tälle
302 koulutukselle on erittäin suuri suhteessa siitä saatuun hyötyyn. Etenkään rauhan aikana ei
303 juurikaan ole sellaisia tilanteita, joissa tällainen koulutus toisi lisäarvoa. Lopulta on hyvin
304 vähän sellaisia taitoja, joita tarvitsee kouluttaa koko väestölle.

305 Kansalaispalveluksen sijaan on tehokkaampaa panostaa toisen asteen koulutukseen ja
306 varmistaa, että sen oppimäärä sisältää riittävästi mm. ensiaputaitoja sekä
307 informaatiovaikuttamisen tunnistamista. Peruskoulu ja toinen aste ovat hyvä jo olemassa
308 oleva keino varmistaa kansalaistaitojen oppiminen. Jos esimerkiksi öljyntorjunnan ei katsota
309 olevan hyödyllistä opettaa opetussuunnitelmassa, on vaikea nähdä miksi se olisi tarpeellinen
310 taito suurelle osalle kansalaisista myöhemminkään.

311 Nykyisissä kriisitilanteissa hyödynnetään jo varussotilaita, sillä heidän päiväohjelmansa on
312 helpompi muuttaa lyhyellä varoitusajalla kuin satojen päivystysvelvollisuudessa olevien
313 kansalaispalvelushenkilöiden.

314 Etenkin vain naisille suunnattu kansalaispalvelus, jota on ehdotettu lottahengessä ei ole
315 nykyaikaista. Se ei myöskään korjaa mitään nykysysteemin ongelmista, mutta luo kalliin ja
316 tarpeettoman järjestelmän joka ei tue maanpuolustusta vaan lähinnä rankaisee ihmisiä
317 sukupuolen perusteella samaan tapaan kuin nykyinen vain miehiä koskeva asepalvelus.
318 Tasa-arvoa ei saavuteta luomalla uusia sukupuolittuneita instituutioita.

319 ***Verotus*** 320 ***rangaistuksena***

321 Armeijan houkuttelevuutta on ehdotettu parannettavan erilaisilla veroilla, joko
322 verohelpotuksena armeijan käyville tai lisäverona heille, jotka eivät suorita palvelusta.
323 Verovähennys ei ole kannustimena yhtä tehokas kuin palveluksesta saatava parempi
324 korvaus, sillä siitä hyötyminen kestää, saatava korvaus on epäselvä ja suosii hyväosaisia.

325 Rangaistusveron oikeudenmukaisuus on kyseenalaista, sillä armeijan suorittaminen tai
326 suorittamatta jättäminen ei ole aina ihmisen oma päätös jolloin esimerkiksi vapautuksen
327 saaneet tulisi vapauttaa verosta, sillä muuten verotus rankaisisi esimerkiksi
328 terveydentilasta. Tämä kuitenkin veisi resursseja jolloin verohyöty jäisi pieneksi. Vero ei
329 myöskään kohdistu mihinkään haittaan ja koska armeijaan on riittävästi halukkaita, vero
330 olisi puhtaasti rangaistusluonteinen. Jos armeijaan ei löydy riittävästi halukkaita, tulisi
331 ensisijaisesti nostaa päivärahoja ja lisätä varussotilaspalveluksen houkuttelevuutta muilla
332 keinoilla.

333 **7. Maanpuolustuksen tulevaisuus**

334 ***Ilmastonmuutos***

335 ***ja***

336 ***luonnonvarojen***

337 ***hupeneminen***

338 Ilmastonmuutos on ihmiskunnan suurin uhka ja sen vaikutukset ulottuvat vahvasti
339 turvallisuuspolitiikkaan. Sään ääri-ilmiöt ja ilmastokriisin muut negatiiviset vaikutukset
340 heikentävät elinoloja ympäri maailmaa, mikä vaikuttaa yhteisöjen ja valtioiden välisiin
341 suhteisiin. Ankarammat olosuhteet ja hupenevat resurssit, kuten vesi ja viljelykelpoinen maa,
342 voivat lisätä jännitteitä ja konfliktiriskiä. On todennäköistä, että ilmastonmuutos johtaa myös
343 joidenkin yhteiskuntien romahtamiseen, millä voi olla suuria vaikutuksia Suomen
344 turvallisuusympäristöön. Suomen etujen mukaista on panostaa reiluun globaaliin
345 muutokseen ja pyrkiä ehkäisemään konflikteja rauhantyöllä.

346 ***Kyberuhat ja -***

347 ***puolustus***

348 Digitalisaation edetessä turvallisuusuhat ovat siirtyneet myös verkkoon. Haavoittuvassa
349 asemassa ovat yhteiskunnalliset järjestelmät, yritykset ja yksittäiset henkilöt.
350 Puolustusvoimat vastaa osaltaan yhteiskunnan kyberpuolustuksesta, jonka merkitys vain
351 kasvaa tulevaisuudessa. Kyberpuolustuksen ylläpitäminen voisi käytännössä tarkoittaa
352 esimerkiksi teknologisesti painottuneiden varusotilaiden kouluttamista ja yhteistyötä
353 kansallisten tietoturvayritysten kanssa.

354 ***Eurooppalainen***

355 ***puolustus-***

356 ***yhteistyö***

357 Eurooppalainen puolustusyhteistyö on paras tapa Suomelle edistää turvallisuuttaan, mutta
358 myös pienentää puolustuksen kustannuksia. Suomen kaltainen maa, joka ei kuulu Natoon ja
359 jolla on Ranskan jälkeen EU:n suurin puolustusbudjetti suhteutettuna väestöön, on yksi
360 suurimmista hyötyjistä, kun luodaan vahvat eurooppalaiset turvatakuut ja jaetaan
361 puolustusmenojen taakkaa. Päällekkäisten asejärjestelmien, erillisten hankintaprosessien,
362 sekalaisen kaluston ja puutteellisten standardoinnin seurauksena EU-maat hukkaavat
363 vuosittain arviolta [25-100 miljardia euroa](#) ylimääräisiä varoja puolustuksen ylläpitämiseen.
364 Suomen täytyy olla aktiivinen EU:n puolustusyhteistyön syventämisessä.

365 Pitkällä tähtäimellä nykyisten EU:n puolustuspoliittisten instituutioiden pohjalle on luotava
366 eurooppalaiset puolustusvoimat. Siihen voidaan pyrkiä lisäämällä yhteisiä hankintoja ja
367 luomalla yhteiset EU:n laajuiset standardit lainsäädännön ja kaluston suhteen. Instituutioita
368 jotka edistävät puolustuspolitiikan harmonisointia EU:ssa pitäisi rahoittaa enemmän ja EU:n
369 nopean toiminnan joukkoja pitäisi kehittää suuremmiksi ja tehokkaammiksi. Myös pysyvän
370 eurooppalaisen komentokeskuksen ja komentoketjun periaatteiden luonti olisi tärkeää.

371 Kahdenvälinen puolustusyhteistyö edistää myös tätä tavoitetta, minkä takia Suomen tulisi
372 luoda yhteisiä kansainvälisiä yksiköitä esimerkiksi Ruotsin kanssa.

373 ***Rauhantyö***

374
375 Suomen puolustusratkaisussa toimintaympäristö on hahmotettava laajasti kansainvälisen
376 yhteisön osana. Suomen etu on vaikuttaa turvallisuusympäristömme ja yhteisen maailmamme
377 kriiseihin ennaltaehkäisevästi. Siksi meidän onkin panostettava rauhantyöhön, sovitteluun,
378 ennakkovaroitusmenetelmien kehittämiseen ja yhteiskuntien rauhanomaisen kehityksen
379 tukemiseen yhdessä kansainvälisten ja ylikansallisten kumppanien kanssa. Suomen tulee
380 edistää aktiivisesti ydinaseiden ja autonomisten robottiaseiden kieltä, ja allekirjoittaa
381 ydinasekieltosopimus. Asevarustelun ja asemenojen kasvamista tulee pyrkiä rajoittamaan
382 kansainvälisin sopimuksin. Sen sijaan, että asemenoja kasvatetaan, tulee resursseja ohjata
383 ilmastonmuutoksen torjuntaan sekä ihmisoikeuksien että rauhan edistämiseen. Vihreiden
384 nuorten tavoitteena on aseeton maailma.

385

386